

Рядки з історії району

◆ Найдавніші відомості про те, що являв собою Радивилів, дійшли з 1672 р. 17 грудня того року тут побував французький дипломат, німець за походженням Ульріх фон Вердум, який у своєму щоденнику занотував: «Потім через рівнину, на якій розташовані Броди, а далі через пагорб і гарний ялиновий ліс до Радзивилова одна миля. Це мале містечко також належить панові Конєцпольському. Розташоване в полі, оточене з усіх боків ялиновим лісом, на березі озера, утвореного малою річкою, яка тут протікає. У містечку є польський костюл і руська [церква], але всього 50 чи 60 будинків. Але щоденно тут будуються за встановленою слободою або колом вільності на десять років. Укріплення складається із занедбаного земляного валу». «За встановленою слободою» — тобто там, де були хати тяглих селян, які своїми податка-

ми утримували Конєцпольського. Нові поселенці, які отримували тут землю, звільнялися від феодальних повинностей та податків строком на 10 років. [Записи Вердума про інші довоєнні населені пункти процитовані в газеті за 23 грудня 1992 р.]

◆ Наприкінці 60-х років XIX ст. споруджувана залізниця Здолбунів—Радивилів мала пройти й біля села Пляшевої [нині Жовтневе]. При в'їзді в село зі сторони Пустоїванного, зліва від дороги, за річкою Пляшівкою, є велике поле, де, за переказами, визначалися місця під станцію, водокачку. Рівнинний рельєф цілком сприяв такому вибору. Але оскільки цар не скупився на оплату відчужуваних земель, багатші селяни Рудні, кажуть, підкупили геодезистів, і ті спроектували вигин залізниці. Щоправда, прокладена через пагорб, вона згодом завдала неабияких прикро-

щів: у сиру погоду і при зустрічному вітрі поїзд мусили штовхати два паровози, але подолати нахил з першої спроби не завжди вдавалося. Проблема відпала з появою тепловозів. [Про це повідомив М. Кошицький за розповідями батька, якому розповідав його батько, очевидець будівництва залізниці].

◆ З кінця березня до середини травня 1944 р. в Батькові, Дранчі-Руській, Башарівці, Гаях-Лев'ятинських друкувалася [в пересувній друкарні] газета «За Родину» 121-ї гвардійської Гомельської ордену Леніна Червонопрапорної ордену Суворова стрілецької дивізії. Газету випускали майор Василь Сидоренко [редактор], капітан Володимир Кудимов, старший лейтенант Анатолій Ногаткін, лейтенант Михайло Познанський. Колектив друкарні складався з 4 чоловік.

Підготував
В. ЯЩУК.

Прапор перемоги. — 1993. — 27 січня.

Рядки з історії району

◆ Перші письмові згадки про Солонів стосуються 1545 р. — в актах Луцького замку мова йде про городню «Романа Чаты сь Слоньви», а при опису великого земського мосту згадується «городня Семена Цатича и Романовой Цатиной, Федора Олехновича и Яцка Петровича сь Слоньвы».

◆ В середині XVI ст. Крупець належав дружині Михайла Свинюського, згодом — Марку Жоравницькому, близько 1724 р. — Цетнерам, 1760 р. — Потоцьким, 1780 р. — Мнішкам, з 1800 р. — Ігельстромам, з 1824 р. — Любомирським, з 1830 р. — Залуським, з 1840 р. — знову Любомирським, потім перейшло в державну власність, у 1868 р. було куплене Уваровим.

◆ До другої світової війни на території, що входить нині до Радивилівського району, жили десятки чеських родин. Дубенський повіт [куди входила й згадана територія] був один з тих на Україні, де існувало найбільше чеських поселень. Їх поява пов'язана з масовою еміграцією чехів у Росію наприкінці 60-х — на початку 70-х років XIX ст. А вірменів наш край приваблював ще з XIII ст. У XVII—XVIII ст. вірменська колонія була в Бродях.

◆ У 1866 р. у Козині було відкрито однокласну парафіяльну школу, в якій навчалося 70 хлопчиків з 44 сіл чотирьох волостей.

◆ Церква св. великомученика Дмитра Солунського в Теслугові збудована в 1873 р. А роком раніше на приходському кладовищі в пам'ять про зцілення від епідемії звели дзвіницю на честь Марії Магдалини.

◆ В 1946 р. у Червоноармійську і Козині почали працювати машинно-тракторні станції (МТС), які обслуговували господарства обох районів технікою та забезпечували виконання планів посіву й заготівлі продукції сільського господарства.

◆ У серпні 1963 р. в колгоспі «Заповіти Ілліча» [с. Батьків] спалахнула нагріта від тертя солома, яку стягував тракторист. Полум'я могло перекинутися на хлібний лан. Ризикуючи життям, його погасили механізатори М. Загорський та С. Герзун.

◆ Проходячи службу в «обмеженому контингенті радянських військ» в Афганістані, загинули Микола Мужилко [с. Добривода] і Володимир Стеценко [випускник Червоноармійської СШ № 2].

Підготував
В. ЯЩУК.

Прапор перемоги. —
1993. — 13 лютого.